

SKATTENYTT

OFFICIELLT ORGAN FÖR TAXERINGSNÄMNSORDFÖRANDENAS RIKSFÖRBUND

NR 1—2 1983

Nyheter i skattelagstiftningen vid 1983 års taxering m m

*Av bitr skattedirektören Roland Armholt och
avdelningsdirektören Peder André*

I

Ändringar som också berört 1982 års taxering

Skogsavdrag

SFS 1982:60 (SkU 1981/82:28)

En särskild lag om beräkning av avdrag på grund av avyttring av skog i vissa fall har införts. För att få tillämpa dessa bestämmelser måste den skattskyldige under år 1981 ha förvärvat en fastighet som detta år har taxerats som jordbruksfastighet. Vidare skall köpeskillingen uppgå till lägst ett belopp motsvarande 1980 års taxeringsvärde. Reglerna innebär att en som köp, byte eller liknande betecknad fastighetsöverlåtelse, såvitt avser rätten till skogsavdrag, skall kunna bedömas som ett oneröst fång även om överlåtelsen vid inkomstbeskattningen allmänt sett är att anse som en gåva.

Inskränkt skattskyldighet

SFS 1982:245 (Prop 1981/82:132, SkU 55)

Vissa stiftelser och andra juridiska personer anses bedriva en så höggradigt allmännyttig verksamhet att deras skattskyldighet har inskränkts. De institutioner som åtnjuter den inskränkta skattskyldigheten räknas upp i 53 § 1 mom

första stycket d) KL. Den nu genomförda ändringen innebär att tre nya rätts- subjekt fogats till förteckningen, nämligen Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland, Stiftelsen Institutet för Företagsutveckling och Fonden för svensk-norskt industriellt samarbete. Bestämmelserna tillämpas för Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland redan fr o m 1981 års taxering och för de båda övriga institutionerna fr o m 1982 års taxering.

Rättelse av taxering

SFS 1982:952 (Prop 1982/83:29, SkU 2)

Med verkan redan i fråga om 1982 års taxering ges länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna ökade möjligheter att till den skattskyldiges fördel rätta uppenbara felaktigheter i taxeringen. Ändringarna har gjorts i 72 a § TL. De nya reglerna innebär att möjlighet öppnas att rätta taxeringen i de fall då den uppenbarligen blivit för hög till följd av att den skattskyldige på grund av ett felaktigt eller ofullständigt underlag, som lämnats av annan än honom själv, har taxerats för en intäkt som han inte har haft. Samma möjligheter till rättelse finns i de fall där den skattskyldige först efter taxeringsperiodens utgång har styrkt sin rätt till ett yrkat avdrag eller då taxeringsnämnden inte har prövat uppgifter som varit tillgängliga för skattemyndigheterna.

Dubbelbeskattningsavtal med republiken Korea

SFS 1982:707 (Prop 1981/82:107, SkU 49)

SFS 1982:984

Riksdagen har antagit en lag om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Republiken Korea.

Dubbelbeskattningsavtal med Sovjetunionen

SFS 1982:708 (Prop 1981/82:108, SkU 51)

SFS 1982:1277

Dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Sovjetunionen skall tillämpas i fråga om inkomst som förvärvats fr o m år 1979 samt i fråga om förmögenhet som taxerats fr o m år 1980.

Dubbelbeskattningsavtal med Uruguay

SFS 1982:986

Sverige har träffat en överenskommelse med Uruguay angående ömsesidig skattebefrielse för luftfartsföretag. Denna förordning skall nu träda i kraft.

II

Ändringar inför 1983 års taxering

Skattefrihet för flyttningsbidrag m m

SFS 1981:553 (Prop 1980/81:126, AU 21)

Flyttningsbidrag enligt arbetsmarknadskungörelsen och flyttningsstöd enligt förordningen om regionalpolitiskt stöd har hänförs till icke skattepliktig inkomst. Härigenom har alla former av flyttningsbidrag och flyttningsstöd enligt de angivna författningarna blivit skattefria. I konsekvens härmed skall sådana kostnader för vilka skattefria bidrag utgått inte vara avdragsgilla vid taxeringen.

Resor till och från arbetsplatsen

SFS 1981:341, 388 (Prop 1980/81:118 bil 2, SkU 44 och 50)

SN 1982 s 214 (Bylin)

Kostnader för resor till och från arbetet berättigar till avdrag endast till den del de överstiger 1 000 kr för beskattningsår. Begränsningen, som gäller inte bara inkomstslaget tjänst utan också inkomstslagen jordbruksfastighet och rörelse, avser alla slags resor till och från arbetet, alltså inte bara dem som företas med bil. Kravet på tidsvinst för rätt till avdrag för bilresor har skärpts genom att tidsgränsen höjts till 2 timmar. Eftersom reglerna också gäller sådana skattskyldiga som kan ha särskilda räkenskapsår har i övergångsbestämmelserna angetts att äldre bestämmelser tillämpas också vid 1983 års taxering för resor som företagits före den 1 juli 1981.

Skogskonto

SFS 1981:998 (Prop 1981/82:30 bil 4, SkU 8)

SFS 1982:325 (Prop 1981/82:182, SkU 68)

Möjligheten att få uppskov enligt skogskontosystemet har för 1983 års taxering utvidgats till hela köpeskillingen för avverkningsrätter och till 75 % av köpeskillingen för leveransvirke och värdet av egna uttag (jfr s 9).

Genom ändringarna får överlåtare av fastighet behålla skogskonto om fastigheten övergår till annan genom köp, byte eller därmed jämförligt fång eller genom gåva. Genom ändringarna har också införts s k skogsskadekonton. Löptiden för medel inestående på skogsskadekonton är tjugo år. Uppskov för insättning på skogsskadekonton medges endast om stormfällning, brand, insektsangrepp eller liknande händelse har medfört att mer än en tredjedel av förvärvskällans skog bör avverkas tidigare än vad som annars skulle ha varit fallet. Dessutom krävs att den skattskyldige med intyg från skogsvårdsstyrelsen i länet eller på annat sätt visar att den huvudsakliga delen av beskattningsårets skogsintäkter hänför sig till avverkning på grund som sagts. Yrkar den skattskyldige uppskov för insättning på skogskonto får han inte uppskov för insättning på skogsskadekonto som avser samma beskattningsår och förvärvskälla. Beloppsgränsen för uppskov för insättning på skogsskadekonto är minst 50 000 kr för beskattningsår.

Enligt övergångsbestämmelserna kan riksskatteverket om synnerliga skäl föreligger på ansökan som sker före den 1 juli 1983 medge att tioårsfristen får

förlängas till högst tjugo år för medel som vid ikraftträdandet (den 1 juli 1982) innestår på skogskonto.

Extra avdrag för vissa skogsuttag

SFS 1982:326 (Prop 1981/82:182, SkU 68)

Extra avdrag för vissa skogsuttag medges endast för intäkt som hänför sig till tiden den 1 januari 1981 — den 30 juni 1982 (tidigare den 30 juni 1983).

Skogsvårdsavgift

SFS 1982:239 (Prop 1981/82:100 bil 13, SkU 53)

Skogsvårdsavgiften har ändrats. Ändringarna avser såväl 1983 som 1984 års taxeringar.

Ändrade avdragsregler för egenavgifter

SFS 1981:1150—1159 (Prop 1981/82:10 och 30, SkU 8 och 9)

SFS 1981:1202 (Prop 1981/82:10 och 50, Sfu 6)

Systemet med schablonavdrag avskaffas. Den skattskyldige får i stället avdrag för det belopp som han i sina räkenskaper sätter av för att täcka det löpande årets egenavgifter. Avsättningen får uppgå till högst 25 % av avsättningsunderlaget. Avsättningen skall kunna godtas även om den framstår som något för hög eller för låg. Det avsatta beloppet återförs till beskattning nästföljande beskattningsår och räknas då av mot de slutligt fastställda avgifterna. I fråga om egenavgifter som hänför sig till annan inkomst än jordbruks- eller rörelseinkomst får avdrag, liksom hittills, göras som ett sk allmänt avdrag vid taxeringen för det beskattningsår då de slutliga avgifterna fastställts. Egenavgifter och försäkringsförmåner skall inte längre beräknas på ersättningar under 500 kr per år från en och samma arbetsgivare eller uppdragsgivare eller på sådana ersättningar för tillfälligt bedriven verksamhet som inte grundas på ett anställnings- eller uppdragsförhållande.

Royalty

SFS 1981:1150 (Prop 1981/82:10, SkU 9)

Genom ändringen har uttryckligen angetts att royalty kan behandlas som inkomst av tjänst.

Förordningen (1980:846) om frisläpp av investeringsfonder

SFS 1982:907

Frikläppet av investeringsfonder utvidgas till att omfatta även det som avsatts i bokslut till ledning för 1983 års taxering. Vidare förlängs investeringsperioderna med ett år. Det betyder att sluttidpunkten för byggnads- och markarbeten är den 31 mars 1984 och för anskaffning av inventarier 1983 års utgång.

För de företag som har fått tillstånd att ta investeringsfond i anspråk för byggnads- eller anläggningsarbeten som utförs t o m den 31 mars 1983 förlängs investeringsperioden automatiskt med ett år. En motsvarande ordning införs även då tillstånd har erhållits att ta fondmedel i anspråk för inventarieanskaffning. Investeringsperioden förlängs med ett år t o m den 31 december 1983.

Förordningen (1981:188) om frisläpp av investeringsreserver
SFS 1982:818, 908

Frisläppet av investeringsreserver har utvidgats till att omfatta även avsättningar som gjorts i bokslut till ledning för 1982 års taxering. Dessutom har investeringsperioden för byggnadsarbeten, arbeten på markanläggningar och arbeten i skogsbruk förlängts till utgången av mars 1984 samt för leverans av maskiner och andra inventarier till utgången av år 1983.

Ändrade regler för särskilt forskningsavdrag
SFS 1981:1315 (Prop 1981/82:70, SkU 24)

Rätten till särskilt forskningsavdrag enligt lagen (1973:421) om särskilt forskningsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt har permanentats. Dessutom har vissa ändringar i regelsystemet gjorts. Regeln om att endast kostnader för personal som till övervägande del har utfört forsknings- och utvecklingsarbete skall beaktas mildras på det sättet att kravet på arbetsinsats begränsas till minst en fjärdedel i forsknings- och utvecklingsverksamhet. En annan ändring är att lönefaktorn räknas upp med 2,5 i stället för med 5/3. Stimulansen skall även i fortsättningen utgå i form av ett basavdrag och ett ökningsavdrag. Ökningsavdraget höjs från 20 % till 30 %, medan basavdraget sänks från 10 % till 5 % av underlaget. Vidare ersätts den nuvarande anknytningen av underlaget för beräkningen av stimulansen till kalenderår, av en anknytning till företagets räkenskapsår.

Särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m m
SFS 1981:1098 (Prop 1981/82:10 och 30, SkU 13)
SFS 1982:1186 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15)

Giltighetstiden för det särskilda investeringsavdraget för byggnadsarbeten har förlängts till utgången av mars 1984. Samtidigt har igångsättningsperioden utsträckt till utgången av oktober 1983.

Avdragsregler för realisationsförluster på premieobligationer
SFS 1981:1316 (Prop 1981/82:68, SkU 19 och 26)

Genom ändringen har de övergångsbestämmelser till 1980 års lagstiftning som tillämpats på försäljningar av premieobligationer under år 1981 perma-

mentats. De nya reglerna gäller dock endast premieobligationer utgivna år 1980 eller tidigare. Realisationsförluster på sådana premieobligationer skall således få kvittas mot under förluståret uppkomna realisationsvinster på börsnoterade aktier och andelar i aktiefonder även när försäljningen sker efter utgången av år 1981. Vidare skall förlusterna, i likhet med vad som i allmänhet gäller för realisationsförluster, få sparas till ett senare år för kvittning mot vinster på de nu angivna slagen av värdepapper.

Avdrag för att täcka utgifter för framtida hantering av utbränt kärnbränsle m m

SFS 1981:670 (Prop 1980/81:90 bil 1, NU 60)

Ändringen innebär att avdrag inte medges för avsättning för hanteringsutgifter för vilka företaget kan påräkna bidrag från staten.

Inkomstskatten

SFS 1981:999—1000 och 1002(Prop 1981/82:30 bil 4, SkU 8)

För 1982 års inkomster höjs grundavdraget vid taxeringen till kommunal inkomstskatt med 1 500 kr till 7 500 kr. Samtidigt slopas den särskilda skattereduktionen. Viss justering har gjorts i statsskatteskalen. Dessutom skall den taxerade inkomsten för bl a fysiska personer avrundas nedåt till helt hundratal kr.

Existensminimum vid inkomsttaxeringen

SFS 1981:387 (Prop 1980/81:139, SkU 50)

De s k normalbeloppen skall beräknas på grundval av konsumentprisindex i stället för basbeloppet.

Folkpensionärernas beskattning

SFS 1981:999, 1003 och 1150 (Prop 1981/82:10 och 30 bil 4, SkU 8 och 9)

För folkpensionärerna gäller ändrade regler vid beräkningen av extra avdrag på grund av nedsatt skatteförmåga. Liksom hittills kommer skatt inte att påföras folkpensionärer som bara har minimiförmånerna. Vid beräkning av extra avdrag för en av makarna eller för båda skall vardera maken anses innehålla hälften av den gemensamma förmögenheten.

Deklarationsplikten knyts till det inkomstbelopp som skall berättiga till högsta extra avdrag, vilket avdrag bestäms direkt med ledning av ålderspension och ett pensionstillskott. De ändrade reglerna om makars förmögenhet vid beräkning av det extra avdraget har medfört att skilda beloppsgränser beträffande deklarationsplikt för ensamstående folkpensionärer och för makar har införts. Deklarationsplikt föreligger för ensamstående pensionär vid en förmögenhet som överstiger 90 000 kr respektive för makar 180 000 kr.

Med anledning av att grundavdraget har ändrats har även regeln om skat-

teplikt för viss pension till utomlands bosatt pensionär i 53 § 1 mom KL justerats.

Förmögenhetsbeskattningen

1. Värdering av fastigheter

SFS 1982:338 (Prop 1981/82:210, SkU 70)

Ändringen innebär en utvidgning av huvudregeln att fastigheter skall tas upp till taxeringsvärdet året före taxeringsåret. En konsekvens av denna principiella inställning är att en fastighet som inte alls varit taxerad året före taxeringsåret inte tas med vid förmögenhetsberäkningen. Detta har också uttryckligen angetts i lagtexten.

Undantag från huvudregeln gäller i fortsättningen endast för sådan fastighet som vid ny taxering fått värdet sänkt på grund av skogsavverkning eller tåktverksamhet eller till följd av brand, vattenflöde eller jämförlig händelse. I dessa fall skall det taxeringsvärde som bestäms för taxeringsåret användas.

2. Värdering av aktier

SFS 1982:338 (Prop 1981/82:191, SkU 65)

I samband med lagen om avdrag för utdelning på icke börsnoterade aktier beslutades också att aktierna i alla rörelsedrivande aktiebolag som inte är börsnoterade får värderas enligt de i allmänhet förmånligare regler som gäller för familjeföretag. Enligt de tidigare gällande reglerna kunde lättnaderna vid förmögenhetsbeskattningen gå förlorade om aktierna i ett familjeföretag blev föremål för omsättning på kapitalmarknaden även om aktierna inte noterades på börsen. Med de nu införda reglerna slås fast att aktierna i ett familjeföretag kan bli föremål för handel utanför börsen utan att det skattemässiga förmögensvärdet ändras. Av de ändrade bestämmelserna följer också att de lättnader i förmögenhetsbeskattningen som medges vid direkt ägande av aktier i rörelsedrivande företag också skall omfatta indirekt ägande av aktier i sådana företag genom ett förvaltningsföretag.

Beskattningsbar förmögenhet

SFS 1981:1001 (Prop 1981/82:30 bil 4, SkU 8)

Den beskattningsbara förmögenheten avrundas nedåt till helt tusental kr.

Avdrag för avgifter till Stiftelsen Svenska Filminstitutet

SFS 1982:444 (Prop 1981/82:223, SkU 72)

Den förordning som sedan år 1963 har reglerat frågan om avdrag för avgifter till Svenska Filminstitutet har anpassats till det nya filmavtalet — 1982 års film- och videoavtal.

Dubbelbeskattningsavtal med Jugoslavien

SFS 1982:70 (Prop 1981/82:7, SkU 11)

Avtalet gäller skatter på inkomst och förmögenhet. Avtalet tillämpas på inkomst som förvärfvas fr o m kalenderåret 1982 samt på förmögenhet som taxeras först 1984.

Dubbelbeskattningsavtal med Ungern

SFS 1982:709 (Prop 1981/82:147, SkU 69)

SFS 1982:985

Dubbelbeskattningsavtalet ersätter ett avtal från år 1936.

Dubbelbeskattningsavtal med Belgien

SFS 1982:987

Regeringen har med förordningen om nedsättning av belgisk källskatt på utdelning, ränta och royalty utfärdat vissa anvisningar om tillämpningen av dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Belgien.

Dubbelbeskattningsavtal med Malta

SFS 1982:1226

Förordningen (1976:850) om tillämpning av dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Malta har ändrats.

Avräkning av utländsk skatt

SFS 1982:1098—1100 (Prop 1982/83:14, SkU 8)

De tidigare gällande avräkningsreglerna har ändrats så att avräkning får ske också från svensk kommunalskatt. Vidare gäller att även sådan utländsk skatt som är jämförbar med svensk kommunalskatt skall få avräknas. Ändringarna innebär slutligen att man vid bestämmande av hur mycket svensk inkomstskatt som ett visst beskattningsår får tas i anspråk för avräkning för utländsk skatt får utgå från summan av den svenska skatt som samma år belöper på de utländska inkomsterna.

I fortsättningen skall taxeringsnämnden vara första instans för handläggning av skatteavräkning. Det gäller både när fråga är om avräkning enligt dubbelbeskattningsavtal och avräkning enligt lagen om statlig inkomstskatt.

Specifikation av utgiftsräntor

SFS 1981:1319 (Prop 1981/82:73, SkU 21)

Skattskyldig som yrkar avdrag för skuldränta vid beräkning av inkomst av schablonbeskattad villafastighet (24 § 2 mom KL) eller vid beräkning av inkomst av kapital skall lämna uppgift om

- a) skuldbeloppets storlek vid beskattningsårets utgång
- b) långgivarens namn och om långgivaren är fysisk person
- c) långgivarens personnummer eller adress (25 c § TL).

III

Ändringar inför 1984 års taxering

Vårdbidrag

SFS 1982:779 (Prop 1981/82:216, Sfu 18)

Vårdbidrag, som har beviljats föräldrar som i hemmet vårdar ett handikappat eller sjukt bar, utgjorde tidigare i sin helhet skattepliktig intäkt av tjänst. Sådant bidrag är avsett att utgöra ersättning både för det vårdarbete som föräldrarna utför och de merkostnader som handikappet ger upphov till.

De ändrade reglerna innebär att merkostnadsdelen av vårdbidraget undantas från skatteplikt.

Ej avdragsgilla avgifter

SFS 1982:1208 (Prop 1981/82:146 och 154 samt 1982/83:11 och 42, SkU 1982/83:12)

I 20 § andra stycket KL uppräknas utgifter för vilka avdrag inte får göras vid inkomstberäkningen. Genom ändringen har fyra nya avgifter tillkommit.

Skogsbruksbeskattningen

SFS 1982:323 (Prop 1981/82:182, SkU 68)

Ändringarna avser avdragsrätten för värdeminskning av markanläggningar, t ex skogsvägar, och avdragsrätt för dikning i skogsbruket. Det årliga värdeminskningsavdraget för skogsvägar höjs från 5 % till 10 %. I fråga om dikning har tidigare omedelbart avdrag endast medgetts för skyddsdikning, dvs dikning som avser att vidmakthålla skogsmarkens avkastningsförmåga. Genom ändringarna medges i fortsättningen omedelbart avdrag för utgifter för all dikning som främjar skogsbruket.

Skogskonto

SFS 1982:325 (Prop 1981/82:182, SkU 68 jfr rskr 370)

Genom ändringen inskränks avsättningsmöjligheterna till skogskonto så att dessa överensstämmer med vad som gällde vid 1980 års taxering.

Schablonavdraget under inkomst av tjänst

SFS 1982:421 (Prop 1981/82:197, SkU 60)

Schablonavdraget under inkomst av tjänst (f n 100 kr) höjs till 1 000 kr för den som redovisar inkomst som härrör från utfört arbete, dock högst 5 % av denna inkomst. För övriga, exempelvis de som endast redovisar inkomst i form av pension, finns 100-kronorsavdraget kvar. Om 5 %-regeln tillämpas avrundas beloppet till närmast högre hundratal kr.

Avdraget för kostnader för resor till och från arbetet (tidigare inskränkt till att avse endast del som överstiger 1 000 kr), resekostnader och ökade levnads-

kostnader vid tjänsteresa eller dubbel bosättning medges vid sidan av det nya schablonavdraget.

Företagsbeskattningen

SFS 1981:295—300 (Prop 1980/81:68, SkU 25 och 47)

SFS 1982:337 (SkU 1981/82:65)

SN 1981 s 215 och 423 (von Bahr)

SN 1981 s 263 (Herrlin)

SN 1981 s 273 (Wallestam)

1. Pågående arbeten, byggnadsrörelse och handel med fastigheter.

a) Pågående arbeten

Genom lagstiftningen införs särskilda regler om pågående arbeten. De nya reglerna innehåller emellertid inte någon definition av begreppet ”pågående arbete”. Enligt förarbetena avser man i allmänhet påbörjade men vid beskattningsårets utgång inte avslutade uppdrag som en näringsidkare åtagit sig att utföra för en annan persons räkning.

I de nya reglerna skiljer man mellan

- arbeten som utförs på löpande räkning och
- arbeten som utförs till fast pris.

I lagstiftningen definieras arbeten som utförs på löpande räkning. Andra arbeten anses utförda till fast pris.

Arbeten anses utförda på *löpande räkning* om ersättningen uteslutande eller så gott som uteslutande fastställs utifrån ett på förhand bestämt arvode per tidsenhet och den faktiska tidsåtgången. Därtill kan ersättning utgå för den skattskyldiges faktiska utgifter för arbetet.

Skattskyldiga med bruttoomsättning som normalt understiger $20 \times$ basbeloppet, får redovisa alla pågående arbeten som löpande räkningsarbeten.

För arbeten utförda på löpande räkning gäller att resultatredovisningen skall ske i takt med faktureringen.

Dessutom har en särskild skatteflyktsregel införts för att motverka en medveten senareläggning av faktureringen.

För arbeten utförda till *fast pris* bygger de införda reglerna på principen att de direkta kostnaderna skall behandlas på samma sätt som vid värderingen av ett eget tillverkat varulager. Bestämmelserna innebär att reserveringsutrymmet för byggnads-, anläggnings- och hantverksföretag är summan av 15 % av de direkta kostnaderna och samtliga indirekta kostnader. (Beträffande hantverksföretag se SFS 1982:337, SkU 1981/82:65.) I konsultverksamhet skall samtliga direkta kostnader aktiveras. Reserveringsutrymmet är summan av de indirekta kostnaderna och ett grundavdrag på 10 000 kr.

En skatteflyktsregel har införts som syftar till att förhindra att slutredovisningen av arbetet försenas.

b) Byggnadsrörelse — handel med fastigheter

Begreppet byggnadsrörelse lämnas fortfarande utan definition.

Genom ändringarna införs bland annat regler om smittans omfattning i de fall då en skattskyldig, som bedriver byggnadsrörelse eller handel med fastigheter, förvärvar en fastighet genom köp, byte eller därmed jämförligt fång.

I det nya regelsystemet finns uttryckliga regler som tar sikte på situationer när fastigheter förvärvas av make till rörelseidkaren eller av företagsledaren i ett rörelsedrivande fåmansföretag. I vilken utsträckning aktier och andelar i fastighetsförvaltande företag skall räknas som omsättningstillgångar behandlas också.

Genom den nya lagstiftningen har uttryckliga regler införts om beskattning vid uttag av egenregiarbete i byggnadsrörelse. Reglerna, som samordnats med ändringar i mervärdeskattelagstiftningen (se SFS 1979:304) bygger på principen att uttagsbeskattningen skall ersätta överföring av smitta.

Enligt tidigare praxis ansågs fastigheter och värdepapper, som utgjort omsättningstillgångar i en rörelse, kunna förlora denna karaktär om de tillföll en ny ägare genom arv eller testamente. Av de nya reglerna framgår att t ex en ärvd fastighet i princip behåller sin skattemässiga karaktär även i arvingens hand. I vissa fall skall dock den nye ägaren ha möjlighet att skatta av sitt förvärv. Avskattning, som är ett nytt institut inom svensk skatterätt, innebär att den nya ägaren beskattas för nedskrivet belopp, dvs för skillnaden mellan fastighetens ursprungliga anskaffningsvärde och fastighetens bokförda värde vid förvärvstillfället. Det avskattade beloppet skall redovisas som intäkt av rörelse.

Särskilda regler har införts om avdrag för värdeminskning på omsättningsfastigheter. Reglerna är en modifiering av tidigare praxis.

Reglerna om nedskrivning av omsättningsfastigheter har preciserats genom de nya bestämmelserna. Av dessa framgår att det i räkenskaperna angivna värdet godtas om det inte understiger 85 % av anskaffningsvärdet. För en skattskyldig som även gör avsättning till resultatutjämningsfond är rätten till nedskrivning begränsad till 90 % av anskaffningsvärdet.

2. Ändrade avskrivningsregler för inventarier, regler om rätt beskattningsår och kvittning vid fel i bokslut.

a) Avskrivningsregler för inventarier

Ändringarna innebär

- en precisering av vilka inventarier, korttidsinventarier och inventarier av mindre värde, som får behandlas som driftskostnad, dvs är direkt avdragsgilla,
- att den planerliga avskrivningsmetoden, särskild avskrivningsplan för varje inventarie, slopas i lagstiftningen,
- att det blir möjligt att tillämpa restvärdeavskrivning för alla som inte tillämpar den räkenskapsenliga metoden. Restvärdeavskrivning innebär

en avskrivning med 25 % av inventariernas sammanlagda återstående oavskrivna värde vid räkenskapsårets utgång.

b) Regler om rätt beskattningsår

De nya reglerna innebär att en skattemässig prövning kan grundas på de vid räkenskapsårets ingång upptagna balansvärdena, dvs de värden som upptagits i utgående balans för föregående räkenskapsår. Om det visar sig att de värden som sedan upptagits vid räkenskapsårets utgång är felaktiga kan "felet" hänföras till detta beskattningsår trots att det kan ha sin upprinnelse i ett tidigare bokslut. Härigenom har man delvis löst problemet angående till vilket beskattningsår en felaktig balanspost hör.

c) Kvittning vid fel i bokslut

Genom bestämmelserna kan justering av de bokförda resultaten helt eller delvis underlåtas om

- den skattskyldiges yrkar det,
- den felaktiga påverkan av resultatet beror på att lager, pågående arbeten eller någon fordringspost tagits upp med för lågt belopp eller någon skuldpost med för högt belopp,
- det är uppenbart att den skattskyldige genom dispositioner i bokslutet avseende nu nämnda tillgångs- eller skuldposter eller genom större avskrivningar på anläggningstillgångar skulle kunnat redovisa lägre resultat än vad som skulle framkomma efter justeringen,
- särskilda omständigheter inte föranleder att resultatet ändå skall justeras.

En förutsättning för kvittning är att felet måste hänföra till någon balanspost. Oredovisade intäkter eller felaktiga avdragsyrkanden kan aldrig medföra kvittning; inte heller för stora avskrivningar på inventarier eller andra anläggningstillgångar.

3. Inskränkning av begreppet kapitalförlust, därav införd skatteplikt för försäkringsersättning och ändrade regler för avsättning till eldsvådefonder.

Bestämmelserna om kapitalförlust (inte avdragsgill förlust) har gjorts mer detaljerade. Samtidigt har begreppet kapitalförlust inskränkts genom särskilda regler för

- inventarier och lager,
- byggnader och markanläggningar,
- lånefordringar, aktier och liknande tillgångar,
- borgensförbindelser och
- projekteringsutgifter.

På grund av de ändrade reglerna om kapitalförlust har försäkringsersättning eller annan ersättning som avser skada på fastighet eller avskrivningsbar markanläggning gjorts skattepliktig.

För att de ändrade skattepliktsreglerna inte skall leda till likviditetsproblem för en skattskyldig som fått försäkringsersättning eller liknande ersättning för skadade eller förstörda byggnader och markanläggningar har en rätt till av-

drag införts då sådana belopp avsätts till en eldsvådefond. En ny lag om eldsvådefonder har införts.

Obligatorisk insättning på särskilt investeringskonto

SFS 1982:1185 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15)

I en särskild lag föreskrivs en skyldighet för svenskt aktiebolag, svensk ekonomisk förening och svensk sparbank som huvudsakligen driver jordbruk, skogsbruk, fastighetsförvaltning eller rörelse att betala in medel på ett räntelöst konto i riksbanken. Det belopp som betalas skall motsvarande 20 % av årsvinsten för verksamhetsåret 1983 eller motsvarande. Inbetalningen blir avdragsgill om motsvarande belopp avsätts till en särskild investeringsfond. Efter särskilt tillstånd får fonden tas i anspråk för bl a investeringar i byggnader, markanläggningar och inventarier samt kostnader för forskning, utveckling och marknadsföring utomlands. Utbetalning av fondmedel får ske redan efter utgången av juni månad taxeringsåret.

De nya bestämmelserna har utformats med lagen (1980:456) om insättning på tillfälligt vinstkonto som förebild. Den tid under vilken medlen skall vara spärrade på kontot är emellertid betydligt kortare än enligt vinstkontolagstiftningen, två i stället för fem år. Vidare blir det svårare att få befrielse från inbetalningsskyldigheten. Dispens kan endast medges om det föreligger ”synnerliga skäl”.

Försäkringsrörelse

SFS 1982:1087 (Prop 1982/83:24, NU 4)

Den 1 januari 1983 träder en ny lagstiftning angående försäkringsrörelse i kraft (SFS 1982:713). Den nya försäkringsrörelselagen innehåller delvis ny terminologi. Kommunalskattelagens bestämmelser har anpassats härtill.

Beskattningen av statsskuldväxlar m m

SFS 1982:1204 (Prop 1982/83:58, SkU 9)

Beskattningen av värdestegring vid avyttring av statsskuldväxlar och skattkammarväxlar skall ske på samma sätt som för bankcertifikat. Det innebär att skillnaden mellan växlarnas inköpspris — eller därmed jämförligt vederlag vid förvärvet — och vad som erhålls vid avyttring eller inlösen skall betraktas som ränta.

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 1983 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering. För att utesluta att någon blir dubbelbeskattad för den vinst som uppkommer vid en avyttring av en statsskuldväxel eller skattkammarväxel under år 1982 har särskilt angetts att de nya bestämmelserna inte gäller för avyttringar som har skett före den 1 januari 1983.

Lag om avdrag för utdelning på inte börsnoterade aktier

SFS 1982:336 (Prop 1981/82:191, SkU 65)

SN 1983 s 21 (Berner)

Reglerna innebär att dubbelbeskattningen av utdelad vinst i icke börsnoterade aktiebolag lindras. Detta åstadkoms genom att avdrag medges med 70 % av utdelat belopp. Avdragsrätten tillkommer aktiebolag som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk.

Vissa begränsningar gäller för avdraget. Avdrag medges således i princip inte för utdelning som tillfaller företag som är frikallade från skattskyldighet för denna. Det årliga avdragsbeloppet får inte överstiga 15 % av aktiekapitalet och får dessutom inte överstiga 700 000 kr. Genom det införda avdraget kommer skatten på den vinst som ligger till grund för avdraget att ungefär halveras. Utdelningen av vinst och vinstuttag i form av lön får härigenom en likvärdig skatte- och avgiftsbelastning.

Skattesparandet — Aktiesparfonder

SFS 1982:1207 (Prop 1982/83:58, SkU 9)

I lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer har införts bestämmelser för realisationsvinstberäkningen vid förtida inlösen av andelar i aktiesparfonder.

Skattesparandet — Skattereduktionen

SFS 1982:1199 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15)

Skattereduktionen för skattesparandet sänks med 10 %, dvs till 10 % för lönsparande och 20 % för aktiesparande. Även procentsatserna för avdrag vid förtida uttag sänks med 10 %, dvs till 15 % respektive 25 %.

Skattereduktion för aktieutdelning

SFS 1982:1192 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15)

Den skattereduktion om 35 % av aktieutdelning upp till ett belopp av 7 500 kr för ogifta och 15 000 kr för makar gemensamt, som infördes genom lagen (1980:1047) om skattereduktion för aktieutdelning upphävs med verkan fr o m 1983.

Avdrag för frivilligt periodiskt understöd

SFS 1982:421 (Prop 1981/82:197, SkU 60)

Avdragsrätten för frivilligt periodiskt understöd är f n begränsad till 5 000 kr. Genom ändringen tas denna avdragsrätt helt bort.

Avdragsrätten för kapitalförsäkringspremier

SFS 1982:421 (Prop 1981/82:197, SkU 60)

Den nuvarande avdragsrätten (högst 250 kr och för bl a makar 500 kr) slopas.

Makars sambeskattning

SFS 1982:416, 417 (Prop 1981/82:197, SkU 60)

SFS 1982:1206 (Motion 1982/83:90, SkU 9)

Genom den senaste av ovanstående ändringar behandlas vardera makens B-inkomst upp till 5 000 kr alltid som A-inkomst.

Skattereformen

SFS 1982:416—420, 422 (Prop 1981/82:197, SkU 60)

SFS 1982:1188 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15)

SFS 1982:1205 (Prop 1982/83:58, SkU 9)

SN 1982 s 365 (Anclow)

Reformens ena syfte är att sänka marginalskatten till cirka 50 % för inkomstökningar i skiktet upp till den s k "brytpunkten" (16 basenheter). Basenheten har bestämts till 7 300 kr för taxeringsåret 1984, 7 700 kr för taxeringsåret 1985 och 8 100 kr för taxeringsåret 1986.

Det andra syftet med reformen är att minska värdet av underskott i främst inkomstlagen annan fastighet och kapital.

Reformen berör endast de som beskattas progressivt, nämligen

- fysiska personer,
- dödsbon och
- familjestiftelser.

Fullt genomförd innebär reformen att dessa betalar högst 20 % i statlig inkomstskatt upp till "brytpunkten". Med den kommunala inkomstskatten blir marginalskatten i dessa inkomstnivåer därigenom runt 50 %.

Tekniskt genomförs förändringen genom att den statliga inkomstskatten delas upp i två delar, nämligen grundbelopp och tilläggsbelopp.

Grundbelopp beräknas fr o m taxeringsåret 1986 enligt följande.

Vid en beskattningsbar inkomst av kr	är skatten vid skiktets nedre gräns kr	och inom skiktet %
0— 8 100	0	0
8 100—32 400	0	3
32 400—72 900	729	4
72 900—81 000	2 349	15
81 000—	3 564	20

Tilläggsbeloppet tas inte ut för inkomster understigande brytpunkten. För inkomster över brytpunkten tas tilläggsbelopp fr o m taxeringsåret 1986 enligt följande.

Vid ett underlag av kr	är skatten vid skiktets nedre gräns kr	och inom skiktet %
0—129 600	0	0
129 600—153 900	0	5
153 900—170 100	1 215	10
170 100—186 300	2 835	15
186 300—210 600	5 265	20
210 600—364 500	10 125	25
364 500—	48 600	30

För taxeringsåren 1984 och 1985 har i ikraftträdandebestämmelserna intagits särskilda skatteskalor. (Beträffande taxeringsåret 1984 har skalan ändrats genom SFS 1982:1188, prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15.)

Det andra syftet — att begränsa värdet av underskottsavdrag — har medfört följande tekniska förändringar.

Grundbeloppet beräknas liksom den statliga inkomstskatten gjorts tidigare, dvs utifrån den beskattningsbara inkomsten. Om bara grundbeloppet togs ut skulle värdet av underskottsavdrag stanna vid ca 50 %. Som redan nämnts tas också ett tilläggsbelopp ut. Vid beräkning av tilläggsbelopp får emellertid inte avdrag göras för de underskott, som omfattas av avdragsberäkningen.

Den beskattningsbara inkomsten är framräknad efter avdrag också för dessa underskott. Vid beräkning av underlaget för tilläggsbelopp utgår man från den beskattningsbara inkomsten och lägger till (återför) de avdrag som begränsningen rör. De återförda beloppen kommer därigenom att minska den statliga inkomstskatten endast vad gäller beräkningen av grundbelopp. På så sätt uppnås värdebegränsningen av dessa avdrag.

Följande tillägg skall därför göras.

— Eget eller från make överfört underskottsavdrag.

Undantag:

- 1) Eget underskott av schablonbeskattad annan fastighet (en- eller tvåfamiljsfastighet) minskas med inkomst av kapital, högst 30 000 kr.
- 2) Underskott av kapital minskas — om den skattskyldige yrkar det — med inkomsten av tjänst. Detta gäller bara under förutsättning att den skattskyldige har aktier eller andelar i så kallat fåmansföretag och till den del underskottet beror på ränta på skuld avseende förvärv av aktierna eller andelarna. Kvittningen får bara ske mot inkomst av tjänst som fåtts genom kontant lön från fåmansföretaget.
- 3) Underskott av kapital som hänför sig till
 - a) ränta på skuld för arvsskatt eller gåvoskatt avseende jordbruksfastighet, inte schablonbeskattad annan fastighet eller rörelse

eller

b) ränta på skuld avseende förvärv av andelar i handelsbolag som innehar eller driver jordbruksfastighet, inte schablonbeskattad annan fastighet eller rörelse

får på motsvarande sätt som under 2) minskas med inkomst av fastigheten eller rörelsen.

— Förlustavdrag

— Vissa räntetillägg.

Räntetilläggen avser

- 1) Räntetillägg för bostadsförmån av jordbruksfastighet (genom SFS 1982:1205, prop 1982/83:58, SkU 9, har klarlagts att räntetillägg för bostadsförmån av jordbruksfastighet endast skall beräknas för den som äger bostaden, således inte arrendator). Detta tillägg är avsett att likställa jordbrukare med villaägare. Villaägarnas räntekostnader medför eventuellt underskott av den schablonbeskattade fastigheten. Detta skall öka underlaget för tilläggsbelopp. Jordbrukarens räntekostnader för bostaden är kostnad i jordbruket. Denna kostnad har alltså minskat inkomsten av jordbruksfastigheten. Räntetillägget framräknas genom en fördelning av de sammalagda räntekostnaderna i jordbruket på bostaden och övriga delar av förvärvskällan med hjälp av bl a taxeringsvärdena.

Räntetillägget minskas med

— underskott av jordbruksfastigheten och

— högst 30 000 kronor av inkomsten av kapital.

- 2) Räntetillägg för bil, båt eller liknande tillgång i förvärvskällorna jordbruksfastighet, annan fastighet eller rörelse. Räntetillägget skall motsvara en beräknad ränta på tillgångens värde till den del den används privat.

- 3) Räntetillägg för lån som den skattskyldige eller någon denne närstående fått från den skattskyldiges arbetsgivare eller uppdragsgivare. Räntetillägget skall motsvara skillnaden mellan sedvanlig ränta och den betalade räntan.

Genom nu redovisade regler skulle exempelvis en rörelse som ena året går med vinst och andra året med förlust kunna beskattas hårdare än en rörelse som har jämnare avkastning. Därför införs en möjlighet vid beräkning av underlaget för tilläggsbelopp att kvitta underskott mot senare års överskott i samma förvärvskälla. Kvittningsrätten gäller i sex år och i inkomstlagen jordbruksfastighet, annan fastighet som inte schablonskattas och rörelse.

Hyreshusavgift

SFS 1982:1194—1195 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15)

För hyreshusenheter med värdeår (utgångspunkten för att ange värdefaktorn-ålder för hyreshus enligt 9 kap 3 § FTL) före 1975 skall en särskild avgift

tas ut. Bostadshus som omfattas av räntesubventioner samt hus med lokaler som har uppförts eller byggts om efter år 1957 med stöd av statliga bostadslån m fl undantas. Dessutom faller hotell- och restaurangbyggnader, kiosker och parkeringshus samt saneringshus och obebyggda tomter utanför avgiftsområdet.

Hyreshusavgifter skall utgå med 2 % av taxeringsvärdet. Vid 1984 och 1985 års taxering skall dock avgiften utgå med 1 % resp 1,5 % av taxeringsvärdet.

Skattereduktion för fackföreningsavgift

SFS 1982:1193—1198 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15 och 16)

En fysisk person som varit bosatt eller vistats här i landet under någon del av året skall medges skattereduktion för fackföreningsavgift. Skattereduktionen skall kunna uppgå till 40 % av den medlemsavgift som den skattskyldige har betalat under inkomståret. Underlaget för beräkningen av skattereduktionen är begränsat till 1 200 kr varför reduktionen blir högst 480 kr.

Bestämmelserna har tagits in i en särskild lag.

Löneavgift

SFS 1982:423 (Prop 1981/82:197, SkU 60)

En tvåprocentig löneavgift införs. Denna beräknas på samma underlag som gäller för arbetsgivaravgift respektive egenavgift till folkpensioneringen och uppbärs på samma sätt.

Förmögenhetsbeskattningen

SFS 1982:1190 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15)

Förmögenhetsskatten för fysiska personer m fl höjs med 0,5 procentenheter i skatteskalans alla skikt. Förmögenheter under 400 000 kr blir liksom tidigare skattefria.

Skatteuttaget för sådana juridiska personer som betalar en proportionell skatt ändras inte.

Avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

SFS 1982:1008 (Prop 1982/83:11, SkU 5)

I en särskild lag införs fr o m den 1 januari 1983 skyldighet för den som inte är huvudarbetsgivare i förhållande till en uppdragstagare att i vissa fall göra avdrag om 50 % av utbetald ersättning och inbetala och redovisa beloppet på samma sätt som gäller för preliminär A-skatt. Lagen gäller vissa tjänster som utgör skattepliktig tjänst enligt 10 § mervärdeskattelagen. Avdragsskyldighet föreligger inte om det av faktura framgår att uppdragstagaren är registrerad för betalning av preliminär skatt eller mervärdeskatt. Faktura för juridisk per-

son skall därför innehålla registreringsnummer för mervärdeskatteredovisningen.

För uppdragsgivare som är fysisk person eller dödsbo gäller inte avdragskyldigheten för arbeten på schablonbeskattad fastighet. Uppdragsgivaren skall i dessa fall i stället redovisa utbetald ersättning på självdeklarationen. Om någon ersättning inte har utbetalts skall försäkran lämnas om detta.

Avdrags- och uppgiftsskyldigheten gäller endast för ersättningar som är minst 500 kr.

Övrigt

Bokföring, försvårande av skattekontroll

SFS 1982:150 (Prop 1981/82:85, JuU 31)

Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 1982 och innebär bl a att den bokföringspliktige är skyldig att förvara sina bokföringshandlingar på ett betryggande sätt. Om han avsiktligt eller av vårdslöshet bryter häremot, kan han dömas för bokföringsbrott. I och med ändringarna är det vidare möjligt att väcka åtal för bokföringsbrott oberoende av om den bokföringsskyldige har gått i konkurs eller liknande förhållande har inträffat. Straffet för bokföringsbrott och brottet försvårande av skattekontroll har samtidigt skärpts till för grovt brott högst fyra års fängelse.

Låneförbudet i aktiebolagslagen

SFS 1982:263 (Prop 1981/82:95, LU 35)

Låneförbudet har uppmjukats så att anställda får låna ett belopp om högst två basbelopp under vissa förutsättningar. Vidare har innehav eller förvärv av andel i en aktiefond eller i en inte företagsanknuten aktiesparfond undantagits från låneförbudsreglerna.

Aktiefonder och aktiesparfonder

SFS 1982:544—545 (Prop 1981/82:116, NU 43)

Aktiefonders och aktiesparfonders medel skall i fortsättningen få placeras i aktier och andra slags värdepapper som ges ut av icke börsnoterade företag. Högst 10 % av respektive fonds tillgångar skall dock få placeras i sådana värdepapper. För att underlätta bildandet av nya aktiesparfonder med anknytning till visst eller vissa icke börsnoterade företag skall tioprocentgränsen kunna överskridas efter dispens av bankinspektionen. Åtgärder har även genomförts för att underlätta handeln med icke börsnoterade värdepapper.



Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR

NYUTKOMNA BÖCKER

FARs SAMLINGSVOLYM 1983 (473 sidor) 48:— . Ett samlingsverk med bl a Aktiebolagslagen, Föreningslagens nya avsnitt om redovisning och revision, Lagen om handelsbolag och enkla bolag, Bokföringslagen, Lagen om årsredovisning m m i vissa företag, Bokföringsnämndens anvisningar, FARs rekommendationer och Kommerskollegiets regler och anvisningar om revision.

ÅRSREDOVISNINGSPRAXIS 1982 I STÖRRE SVENSKA FÖRETAG (172 sidor) 140:— . En översikt över 100 större svenska företags årsredovisningar med kortfattade beskrivningar av lagbestämmelser, rekommendationer och praxis.

ÅRSREDOVISNINGEN I FRAMTIDEN. 13 debattinlägg om årsredovisningens roll och möjligheter. 1982. (145 sidor) 75:— . (Utges gemensamt av FAR och Studieförbundet Näringsliv och Samhälle, SNS).

REVISION — VAD ÄR DET? 1982. (28 sidor) 45:— . En informations-skrift om vad revision innebär, vad en revisor gör och vilket ansvar han har gentemot det reviderade företaget och dess intressenter och hur en revisionsberättelse bör läsas.

Till: Auktoriserade Revisorer Serviceaktiebolag
Box 5616, 114 86 Stockholm

Samtliga priser inkl moms. Exp avgift och porto tillkommer.

Skicka: ex av Samlingsvolym à 48:—
..... ex av Årsredovisningspraxis à 140:—
..... ex av Årsredovisningen i framtiden à 75:—
..... ex av Revision — Vad är det? à 45:—

Namn

Företag

Adress